

PUČKO OTVORENO UČILIŠTE OBROVAC ZAVIČAJNI MUZEJ - IZVJEŠĆE O RADU U 2012. GODINI

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Rekognosciranje terena

- Trasa buduće Vjetroelektrana Jasenice 1 i 2:

U razdoblju od 13. siječnja do 15. siječnja 2012. godine izvršeno je arheološko rekognosciranje na prostoru izgradnje budućih Vjetroelektrana Jasenice 1 i 2, čija je izgradnja planirana u jugoistočnom dijelu Općine Jasenice, u graničnom dijelu naselja Jasenice i Zaton Obrovački. Prostor obuhvata izgradnje nalazi se u krškom predjelu Grguše obraslom pretežito niskom mediteranskom vegetacijom. Rekognosciranje je proveo stručni tim u sastavu: Marina Jurjević, dipl. arheolog – voditeljica istraživanja, te vanjski suradnici Mario Katić, dipl. etnolog i prof. povijesti i Ivana Prtenjača, dipl. arheolog i prof. povijesti.

Izgradnjom Vjetroelektrana planirane su dvije faze kojima je obuhvaćeno ukupno 10 vjetroagregata (u daljnjem tekstu označeni kraticom VG) i pristupni putovi. Terenskim istraživanjem izvršen je ekstenzivan pregled prostora izgradnje budućih Vjetroelektrana Jasenice 1 i 2 na području Općine Jasenice s koncentracijom na trasu pristupnih puteva iz dva pravca; s istočne strane s županijske ceste (Ž-5166) Obrovac – Mali Alan – Sv. Rok, odnosno na lokalnu cestu koja od glavne državne ceste D54 (Maslenica – Zaton Obrovački) vodi prema zaseoku Nekići, sa zapadne strane. Kao priključak na lokalnu cestu koja od glavne državne ceste D54 (Maslenica – Zaton Obrovački) vodi prema zaseoku Nekići planirana su dva pristupna puta; jedan koji vodi prema pozicijama vjetroagregata VG 5/I, VG 4/I, VG 3/I, VG 2/I i VG 1/I i drugi koji vodi prema pozicijama vjetroagregata VG 1/II, VG 2/II, VG 3/II, VG 4/II i VG 5/II.

Arheološkim rekognosciranjem utvrđeno je da je izgradnja buduće Vjetroelektrane Jasenice 1 i 2 u cijelosti planirana izvan naseljenog područja. U neposrednoj blizini planirane izgradnje buduće Vjetroelektrane Jasenice 1 i 2 nalaze se arheološki lokaliteti Gradina (212 m/nv) i Gradinica, te ostaci prapovijesne i antičke ceste koja je vodila od Obrovca prema Malom

Alanu. Usprkos neposrednoj blizini navedenih lokaliteta, na prostoru obuhvaćenom rekognosciranjem nije utvrđeno postojanje pokretne i/ili nepokretne arheološke građe., odnosno ljudsko djelovanje iz ranijih razdoblja ljudske prošlosti. Kada je riječ o etnografskoj baštini, na prostoru planirane izgradnje VG 4/II utvrđeno je postojanje suhozidne gradnje koja je pripadala većem suhozidnom kompleksu koji je, prema zatečenom stanju, napušten kroz duže vremensko razdoblje i ne koristi se za svakodnevne potrebe (pašnjaci, pojila).

Terenska istraživanja financirana su od strane investitora, tvrtke C.E.N.S.U.R. Zrmanja d.o.o. iz Kruševa.

- Buduća trasa Dalekovoda DV 110 kV TS Obrovac – TS Zelengrad (u sklopu Vjetroelektrane Zelengrad – Obrovac):

U razdoblju od 28. siječnja do 26. veljače 2012. godine izvršeno je arheološko rekognosciranje terena na prostoru izgradnje buduće trase Dalekovoda DV 110 kV TS Obrovac – TS Zelengrad čija je izgradnja planirana u sklopu buduće vjetroelektrane „Obrovac“. Ukupna planirana dužina trase iznosi 9,6 kilometara s izgradnjom na jugoistočnom dijelu Općine Jasenice, na području naselja Zaton Obrovački, te u južnom dijelu teritorija grada Obrovca, koji obuhvaća naselja Bilišane i Kruševo. Rekognosciranje je proveo stručni tim u sastavu: Marina Jurjević, dipl. arheolog – voditeljica istraživanja, te vanjski suradnici Ivana Prtenjača, dipl. arheolog i prof. povijesti i Mario Katić, dipl. etnolog i prof. povijesti.

Arheološkim rekognosciranjem trase budućeg Dalekovoda DV 110 kV TS Obrovac – TS Zelengrad provedenim u mjestima Zaton Obrovački, Bilišane i Kruševo, na prostoru Općine Jasenice i grada Obrovca utvrđeni su segmenti trasa antičkih komunikacija (između stupova 29 i 31), tri kamene gomile (između stupova 32 i 33), dva stara lokalna puta i veći broj, u tehničari suhozida, ograđenih parcela (područje između stupova 2 i 3, stupova 3 i 4, stupova 5 i 6, stupova 24 i 25, stupova 27, 28 i 29, stupova 30 i 31, stupova 32 i 33 i prostora istočno od stupa 36) unutar kojih se nalaze obradive površine (maslinici, uzgoj djeteline), pašnjaci i/ili šume.

Terenska istraživanja financirana su od strane investitora, tvrtke Eko – energija d.o.o. iz Kruševa.

- Prostor budućeg eksploatacijskog polja boksita, karbonatne sirovine i tehničko – građevinskog kamena „Kruševo“:

U razdoblju od 19. svibnja do 27. svibnja 2012. godine izvršeno je arheološko rekognosciranje terena na prostoru budućeg eksploatacijskog polja boksita, karbonatne sirovine i tehničko – građevinskog kamena „Kruševo“ (u daljnjem tekstu: eksploatacijsko polje „Kruševo“) čija je izgradnja planirana u zapadnom dijelu administrativnog teritorija grada Obrovca, odnosno u sjevernom dijelu mjesta Kruševo, na području između kanjona rijeke Zrmanje i državne ceste D27 (Gračac – Obrovac – Benkovac – Stankovci – D8). Ukupna planirana površina eksploatacijskog polja „Kruševo“ iznosi 432 hektara. Rekognosciranje je proveo stručni tim u sastavu: Marina Jurjević, dipl. arheolog – voditeljica istraživanja, te vanjski suradnici Ivana Prtenjača, dipl. arheolog i prof. povijesti i Mario Katić, dipl. etnolog i prof. povijesti

Sjeverozapadno od budućeg eksploatacijskog polja „Kruševo“ smješten je arheološki lokalitet Velika gradina (268 m/nv) koji nije obuhvaćen terenskim pregledom jer se nalazi izvan eksploatacijskog polja. Funkcionalno povezano s navedenim lokalitetom, sa istočne strane, je uzvišenje (233 m/nv) koje je kod lokalnog stanovništva poznato pod nazivom Mala gradina, koje se nalazi unutar eksploatacijskog polja. U podnožju navedenih lokaliteta, na predjelu Grabi, utvrđeno je 35 gomila, od kojih 31 kamena i četiri (4) kameno-zemljane. Gomile su različitih veličina i stupnja sačuvanosti. Iako su na jednoj gomili (gomila br. 13) pronađena dva ulomka grube keramike, a na cijelom području Grabi još dva ulomka, upitan je njihov karakter. Naime, cijeli prostor se, prema navodima lokalnog stanovništva, generacijama koristi za ispašu ovaca i koza o čemu svjedoče ostaci nekadašnjih torova za stoku. Uz gomile, na blagoj padini jugozapadno od Male gradine po kojoj se nalazi niz gomila, uočeno je nekoliko formacija koja nalikuju grobovima. Naime, u prostoru su, na više mjesta, jasno istaknute dvije kamene ploče postavljene na nož koje oblikuju uzglavnicu i podnožnicu groba. Uz gomile, na predjelu Grabi terenskim pregledom su utvrđene četiri klačine (vapnenice) i ostatci nekadašnjeg tora za stoku. Uz navedeno, na području zaseoka Zevelinac, utvrđeno je niz suhozidom ograđenih parcela unutar kojih se nalaze obrađene poljoprivredne površine (voćnjaci, maslinici i sl.), pašnjaci i šuma.

Terenska istraživanja financirana su od strane investitora, tvrtke Fassa d.o.o. iz Obrovca.

- Pristupni putovi za potrebe izgradnje buduće trase Dalekovoda DV 110 kV TS Obrovac – TS Zelengrad (u sklopu Vjetroelektrane Zelengrad – Obrovac):

Za potrebe napajanja buduće vjetroelektrane „Obrovac“ planirana je izgradnja pripadajućeg Dalekovoda 110 kV TS 110/35 kV Obrovac – TS 30/110 kV Zelengrad u ukupnoj dužini trase od 9,6 kilometara s izgradnjom na jugoistočnom dijelu Općine Jasenice, na području naselja

Zaton Obrovački, te u južnom dijelu teritorija Grada Obrovca, koji obuhvaća naselja Bilišane i Kruševo. Za potrebe izgradnje pojedinih stupnih mjesta budućeg Dalekovoda planirano je korištenje postojećih makadamskih putova, putova u trasi dalekovoda kao i izgradnja novih pristupnih putova.

Arheološkim rekognosciranjem planiranih pristupnih putova za potrebe izgradnje trase budućeg Dalekovoda DV 110 kV TS Obrovac – TS Zelengrad (u sklopu Vjetroelektrane Zelengrad – Obrovac) u mjestima Zaton Obrovački, Bilišane i Kruševo, na prostoru Općine Jasenice i grada Obrovca utvrđeni je veći broj u tehnici suhozida ograđenih privatnih parcela (na mjestu gradnje stupova 3, 28 i 33), segment trase antičke komunikacije Cvijina gradina – Gradina u Medviđi (Sidrona) (pristupni put za potrebe izgradnje stupova 29, 30 i 31) i tri stara lokalna puta rađena u suhozidnoj tehnici (za potrebe izgradnje stupova 25, 26, 27 i 28; 33, 34, 35 i 36, te stupova 37 do 41).

Terenska istraživanja financirana su od strane investitora, tvrtke Eko – energija d.o.o. iz Kruševa.

Etnografska istraživanja

- Mirila – svjedok tradicije:

Tijekom jeseni 2012. godine nastavilo se s terenskim istraživanjima i dokumentiranjem lokaliteta s mirilima na administrativnom području gradova Obrovac i Benkovac. S obzirom na brojnost lokaliteta (svako mjesto u pravilu ima nekoliko lokaliteta, ovisno o broju zaselaka) istraživanja su se nastavila u sljedećim naseljima na administrativnom području Grada Obrovca: Kruševo, Bilišane, Muškovci, Krupa, Kaštel Žegarski, Golubić odnosno na administrativnom području Grada Benkovca u mjestima: Medviđa, Bruška, Popovići i Rodaljice. Uz navedena naselja tijekom ovogodišnjeg istraživanja, na temelju prikupljenih podataka o rasprostranjenosti običaja vezanih uz mirila, istraživanja su proširena na područje Općine Gračac na naselja Zrmanja Vrelo i Kom koja su također tijekom stoljeća njegovala pogrebne običaje vezane uz mirila. Uz rekognosciranje terena i dokumentaciju lokaliteta tijekom istraživanja su obavljani razgovori s lokalnim stanovništvom koje je od iznimne važnosti za prikupljanje svih podataka vezanih uz mirila. Prikupljena terenska dokumentacija čuva se u Zavičajnom muzeju Pučkog otvorenog učilišta Obrovac.

U terenskim istraživanjima i dokumentiranju lokaliteta s mirilima sudjelovali su: Marina Jurjević, kustosica Zavičajnog muzeja Pučkog otvorenog učilišta Obrovac (voditeljica istraživanja), Mario Katić, asistent na Odjelu za etnologiju i kulturnu antropologiju

Sveučilišta u Zadru, Marin Ćurković, ravnatelj Zavičajnog muzeja Benkovac i Lepa Petri, konzervatorica Konzervatorskog odjela Ministarstva kulture u Zadru. Terenska istraživanja i dokumentacija lokaliteta s mirilima financirana su od strane Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Zadarske županije.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Etnografska zbirka

- Tijekom godine, redovito se provode postupci pregledavanja i čišćenja predmeta etnografske zbirke. Posebna briga se vodi o tekstilnim predmetima koji se nalaze u muzejskom depou (neadekvatno rješenje, tekstilni predmeti su smješteni u drvenim ormarima), redovito se vrši njihovo preslagivanje i zaštita predmeta od prašine i insekata.

Prirodoslovna zbirka

- Tijekom godine izvršena je preventivna zaštita prepariranih riba (zrmanjski klen i zrmanjska pastrva), sisavaca i kukaca.

3. DOKUMENTACIJA

3.3. Fototeka

- Fototeka je povećana za ukupno 1491 fotografija u digitalnom obliku od čega:

- 1463 fotografija s terenskih istraživanja i
- 28 fotografija arheološke građe.

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

- Knjižnični fond je obogaćen s 10 novih naslova (časopisa, kataloga, knjiga, vodiča, deplijana i dr.) s područja arheologije, etnologije, zaštite spomenika, prirodoslovnog područja, likovne umjetnosti i dokumentacijske djelatnosti.

4.2. Služba i usluge za korisnike

- Knjižnica je dostupna za stručnjake iz područja etnologije, arheologije, povijesti, likovne umjetnosti i dr. stručnjake s područja kulturne i obrazovne djelatnosti.

4.5. Ostalo

- Tijekom 2012. godine nastavljena je razmjena izdanja s većim brojem muzeja i galerija u Hrvatskoj.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- U sklopu revizije muzejske građe, tijekom godine nastavljen je rad na stručnoj obradi iste.

6.3. Revizija građe

- Tijekom 2009. godine započeo je rad na reviziji muzejske građe na temelju sačuvane predratne muzejske dokumentacije. Uslijed reorganizacije radnih mjesta unutar Pučkog otvorenog učilišta Obrovac, radovi na reviziji muzejske građe, privremeno su obustavljeni u razdoblju od mjeseca ožujka 2011. godine do kraja mjeseca rujna 2012. godine. Nastavkom revizije, do kraja 2012. godine utvrđeno je sljedeće:

- a) Etnografska zbirka
 - 239 inventariziranih predmeta
 - 965 fotografija i
 - 170 dijapozitiva

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Marina Jurjević

- Sudjelovanje u radionici *Jačanje kapaciteta ustanova za obrazovanje odraslih* u sklopu IV komponente IPA – Razvoj ljudskih potencijala, koja se, u organizaciji Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, održala u Zadru dana 22. i 23. ožujka 2012. godine.
- Sudjelovanje na seminaru programa Europske unije *Kultura 2007. – 2013.*, koja je, u organizaciji Službe za kulturnu kontaktnu točku Ministarstva kulture Republike Hrvatske, održana u Zadru dana 17. rujna 2012. godine.
- Sudjelovanje na konferenciji pod naslovom *Vilinska vrata* koja se, u suorganizaciji Sveučilišta u Zadru i Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, održala u Lovincu i Starigradu Paklenica dana 05. i 06. listopada 2012. godine.
- Sudjelovanje u radu radne skupine spomenička baština za izradu Strategije razvoja kulture Zadarske županije, koja je u organizaciji Zadarske županije i Razvojne agencije Zadarske županije (ZADRA) održana dana 26. studenoga 2012. godine u Zadru.

6.7. Publici

Marina Jurjević:

- ASSERIA 8, Muzej antičkog stakla Zadar, Grad Benkovac Zadar 2010, 404 stranice, naknada 800 primjeraka, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, vol. 29, No. 1, Zagreb, 2012, 215-219.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Marina Jurjević član je Hrvatskog arheološkog društva.

7. ZNANSTVENI RAD

7.1. Tema i nositelj projekta

- Kustosica Marina Jurjević, u svojstvu stručnog suradnika, sudjelovala je u interdisciplinarnom projektu „Kulturni krajolik kao izvor znanja o organizaciji prostora“ pod vodstvom dr. sc. Lene Mirošević s Odjela za geografiju Sveučilišta u Zadru.

7.2. Publicirani radovi

Marina Jurjević:

- Odnos nekropola i naselja u rimskodobnoj Liburniji, *Prilozi Instituta za arheologiju u Zagrebu*, vol. 29, No. 1, Zagreb, 2012, 195-213. (koautor: Zrinka Serventi)

7.3. Znanstveno usavršavanje

- Marina Jurjević, kustos, nastavila je studij na poslijediplomskom znanstvenom studiju „Arheologija istočnog Jadrana“ na Sveučilištu u Zadru.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

- Tijekom 2012. godine Zavičajni muzej Obrovac organizirano su posjetile tri (3) grupe osnovnoškolskog uzrasta s područja Zadarske županije.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.7. Ostalo

- Tijekom godine, u cilju zaštite i očuvanja kulturne baštine, te promocije iste, Muzej je surađivao s muzejskim institucijama u Zadarskoj županiji (Zavičajni muzej Benkovac, Muzej antičkog stakla, Narodni muzej Zadar, Arheološki muzej Zadar), Ministarstvom kulture Republike Hrvatske, Konzervatorskim odjelom Ministarstva kulture u Zadru, Sveučilištem u Zadru, Gradom Obrovcem, Turističkom zajednicom Grada Obrovca, PP Velebit, Razvojnou

agencijom zadarske županije (ZADRA), udrugama (Udruga žena „Obrovac“), KUD-ovima i pojedincima.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

- Tijekom 2012. godine Muzej je posjetilo 236 osoba.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

- Grad Obrovac: 25,5 %
- Ministarstvo kulture RH: 25,4 %
- Zadarska županija: 0,8 %
- Vlastiti prihodi: 48,3 %

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Stručno osoblje

U razdoblju od 14. ožujka 2011. godine do 23. rujna 2012. godine kustosica Muzeja Marina Jurjević obnaša dužnost v. d. ravnateljice Pučkog otvorenog učilišta Obrovac uslijed čega Zavičajni muzej privremeno ostaje bez stručnog djelatnika. Usprkos reorganizaciji radnih mjesta unutar Pučkog otvorenog učilišta Obrovac, svi poslovi vezani za muzejsku djelatnost nastavljaju se obavljati redovito kao što je vidljivo iz Izvješća o radu. Dana 24. rujna 2012. godine Marina Jurjević vraća se na radno mjesto kustosa, na pola radnog vremena.